

TRGOVSKI

Licejska knjižnica

Ljubljana

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 29. novembra 1924.

Telefon št. 552.

Štev. 142.

J. Zadavec:

K vprašanju reorganizacije našega obrtno-pospeševalnega zavoda.

Naš odlični gospodarski pisatelj g. dr. F. Windischer je napisal v Trgovskem listu dne 20. t. m. članek, ki je z ozirom na nujnost in izredno važnost vprašanja obrtnega pospeševanja v Sloveniji vreden, da se ga z resnostjo poprima naša obrtna javnost, da se zanj zanima sleherni slovenski obrtnik, kateremu je strokovni in duševni razvoj našega stanu le količkaj pri sreči, članek ki je vreden, da postane glasen memento našim državnim krmilarjem.

Po svoji celotni vsebini je članek prežet plemenitimi misli za kulturni in gospodarski razvoj našega obrtništva, ki kot tako po nešteti dokazih tvori edino predpogoje k uspešnemu razvitku naše industrije. Z pomočjo obrtništva dvignemo interes industrije to je onega činitelja, ki predstavlja zelo važen del našega narodnega gospodarstva.

Gospod pisatelj podaja že uvodoma konkretizacije svojih dobrih načel s tem, da postavlja vprašanje, kako je — predno bode že prepozno — pospešiti tehnično izpopolnitev in duševno povzdigo slovenskega obrtništva, ki je prišlo po nesrečnih posledicah dolgoletne vojne, ob površnosti našega obrtnega zakona, ob z obstoječimi razmerami ustvarjenim individualnim nezanimanjem našega narasčaja, nadalje zbog premnogokrat pretiranega stremljenja po nagli osamosvojitvi, končno pa tudi radi naravnost kaznjive brezbriznosti naših vlad, — skoraj popolnoma do zastoja.

Naš obrtno pospeševalni zavod je postal prema veličini svojega namena upravo mrtvilo!

Naj si najdemo za njegov obstanek in razvoj še toliko dobre volje in razumevanja osobito s strani našega odličnega delegata g. dr. Marna, naj si temu zavodu dodelimo še toliko delavoljnih sosvetov in pomočnikov, — nič ne pomaga, ako moramo za ohranitev te važne institucije iskati denarnih virov večkrat tam, kjer ne bi smeli, ako bi našli na strani naše vlade le količkaj dobrega razumevanja za pospeševanje našega obrtništva. Brez denarnih sredstev, brez zadostnih denarnih sredstev stvari ne spravimo naprej, ali vsaj ne spravimo tako daleč, da bi mogli od nje pričakovati trajne gospodarske koristi.

Nikakor ne preziram dosedajno delovanje omenjenega zavoda, nasprotno čudim se, da se je z par revnimi

groši, ki jih ima ljubljanski zavod na razpolago moglo sploh prirediti nekoliko koristnih tečajev. Toda kaj naj to pomeni za tisoče in tisoče napredka željnih in potrebnih slovenskih obrtnikov in če smo iskreni, kako naj to koristi podeželskemu obrtništvu, ki ne pride sedaj niti v stike s to ustanovo, ker je niti naši mestni tovariši niso deležni v zadostni meri.

Vsako čakanje na zboljšanje razmer je brezplodno in združeno z nepopravljivo škodo. Čakamo že 6 let na izenačenje davčnih zakonov, na olajšanje tarifov, na nov obrtni zakon, na noveliziranje krivičnih socialnih zakonov itd. Čakamo, čakamo toda rešilni angelj, to je naš delujoči parlament, se nam od nobene strani ne prikaže. Po mojem mnenju bo treba res poseči po samopomoči in bodi vrag da nas tudi v tem slučaju vlada ne bo razumela.

Sedajna politična situacija je taka, da nam je upati, da vzbudimo razumevanje za naše težnje. Čakati na organizacijo zavoda za obrtno pospeševanje v Beogradu nam more resno škoditi, kajti ne smemo zamuditi niti minute. Inicijativa in podpora beogradskega zavoda za pospeševanje obrti, ki ima po svojih statutih baje v mislih tudi ustanovitev filijal po posameznih pokrajinah, je še daleč, zelo daleč in predno dobimo od tamkaj pomoč, se bojim, da bode že prepozno. Mi bomo zaostali in lep napredek iz prejšnjih časov bode splaval v žrelo preteklosti.

Bodočnost si bo pa zgradila naša konkurenca iz inozemstva, ki sprčo razumevanja svojih velikih načel — dela, napreduje in se veseli našega mrtvila.

Rekel sem, da bode treba poseči po samopomoči. In to samopomoč — zdi se mi — predstavlja edino naša vrla in delavna trgovska in obrtna zbornica, ki ima vse predpogoje, da si ustanovi odsek za pospeševanje obrti in industrije, da z ugodnim delom svojih budečih in vodečih činiteljev vzbudi na merodajnih mestih zanimanje za interes našega napredka in da vzbudi razumevanje, da se mora tudi slovenskemu obrtniku po njegovi kulturni stopnji povrniti vsaj majhen del njegove davčne sile, ki jo doprinese žuljavih rok državi.

Članek uvodoma imenovanega gospoda pisatelja iskreno pozdravljam, tovariše pa prosim, da se oglase k predmetu!

samo tudi za našo trgovino važnega zgodovinskega pomena. Toda v tem slučaju gre še za mnogo več kakor samo za ugodnost osebnega prometa. Gre tu v prvi vrsti za važne državne interese in gre z njimi vzporedno tudi za važne narodno-gospodarske interese.

Oglejmo si za danes na kratko samo državne interese, v kolikor so za nas združeni tudi z narodnogospodarskimi.

Žarišče državnih interesov se nahaja med Ljutomerom in Prekmurjem. Na tem žarišču smo si z novo železnico zavarovali duri državne meje. Napram obema mejašema smo bili do sedaj na tem ozemlju brez prave poti. Proti Avstriji smo imeli samo košček proge Ljutomer—Gor. Radgona, proti Madžarski imamo na severu sličen košček proge Murske Sobote—Hodoš, a na vzhodu drugi košček Dol. Lendava—Čakovce. Naša nova železnica pot vodi sedaj varno skozi sredino našega obmejnega ozemlja v tem opasnem vogalu naše kraljevine. Od tod izvira izkrena želja Najvišjega gospoda v državi, da je država za zgradbo te proge kljub težkočam nudila

žrtev za čimprejšnjo zgradbo železnice. Narod v Prekmurju, ki se je dal zavajati od nasprotnikov naše države nazaj v tisočletno robstvo, je sedaj izprevidel, da je tudi državi vse na tem ležeče, da ostane Prekmurje naše za vse večne čase, kakor se je to tako lepo poudarjalo ob priliki slavnostne otvoritve. Nova proga je prekrizala račun tistim, ki so nam po prevratu vzeli našo progo Špilje—Radgona in ki so v svoji kratkovidnosti zahtevali, da če smo hoteli priti v Ljutomer, smo morali trpeti, da se nas je zaprlo v vagone z zastrtimi okni. Danes je ta proga postala skoro brezpomembna. In če bo hotela postati kaj več, bodo sosedje onkraj meje morali zelo revdirati svoje dosedanje račune napram nam. Veseli bodo, če bomo to njihovo progo hoteli uporabljati svobodni tako kot so oni. Bolj ko mi, imajo Avstriji interes, da pridejo k nam s ponudbo, da rešijo svojo lokalno obmejno progo ter jo ojačijo v zvezi z našo panonsko železnico.

Čestitamo Prlekiji in Prekmurju k zgodovinskemu dogodku, ki jih je zvezal tudi z osrčjem Slovenije, Hrvatske in Srbije.

Vprašanje maksimiranja obrestne mere.

V zvezi z govorom gospoda dr. Švrljuge, ki smo ga priobčili v zadnji številki našega lista, priobčujemo v naslednjem tozadevno resolucijo, sprejeto na eni zadnjih sej zagrebške trgovske in obrtniške zbornice, ki se glasi:

»Razlog današnjim visokim bančnim obrestim je treba iskati v prvi vrsti v premajhnem obtoku novčanic, ki nikakor ne more pokriti potrebe našega denarnega prometa, posebno če se upošteva, da se pri nas skoro vsi posli vrše izključno s plačilom v gotovini.

Razen tega je vzlet iz prometa za naše prilike znaten del v obtoku se nahajajočega denarja, ki leži konstantno v blagajnah raznih državnih, municipalnih in občinskih ustanov. Če se nadalje vpošteva še to, da je del novčanic, četudi ne več v taki meri kakor preje, te zaviran v rokah privatnikov, tedaj je jasno, da vse te neprilike še dalje poostrejujejo pomankanje denarja in je naravno, da radi tega postaja denar od dneva do dneva dražji.

Drugi razlog visoki obrestni meri leži v davčno-finančni politiki ministrstva financ. Znano je, da morajo največja bremena prenašati pridobitni krogi, v prvi vrsti delniške družbe (redna oblika bank), torej ravno one institucije, ki imajo nalogo posredovanja med ponudbo in povpraševanjem po denarju.

Delniške družbe, ki plačajo 70% do 75% davka od doseženega dobička, morajo v drugem letu plačati enak odstotek davka od dobička, ki ga dosežejo v tem drugem letu, tej svoti pa se ima prišteti tudi še oni v prvem letu plačani davek in tako naprej od leta do leta, tako da prihaja na ta način ena in ista postavka neprestano pod ponovno obdajo. To znači, da se zavodom od leta do leta nalagajo vedno večja bremena. Ker se morajo k tem bremenom prišteti še stroški režije, obresti, ki se izplačujejo vlagateljem, je povsem jasno, da delniške družbe, v kolikor radi takega davčnega sistema sploh ne propadejo, ne bodo mogle zniževati obrestne mere, marveč se more pripetiti, da se obrestna mera v prihodnjih letih še poviša, da se na ta način dobe sredstva za plačilo davkov

in da končno ostane še kak pribitek za razdelitev delničarjem.

Država s tako finančno politiko naravnost uničuje enega svojih najsigurnejših virov, pri tem pa pozablja na veliko nacionalno narodnogospodarsko vrednost delniških družb, ki z zbiranjem kapitala in organizacijo kredita omogočujejo obrtno in industrijalno produkcijo, kakor tudi razdelitev in izkoriščanje dobrin. Bilo bi zato v interesu države same, da končno uvidi to svojo veliko pogreško in da skuša olajšati delniškim družbam poslovanje in uspevanje, ne pa da jim nalaga neznosna bremena, ki povzročajo propadanje delniških družb in s tem direktno slabljenje naše ekonomske sile.

Kot tretji razlog visoki obrestni meri, ki pritiska obrt in industrijo, je treba omeniti tudi devizno politiko finančnega ministrstva in potemtakem tudi Narodne banke. Če Narodna banka ne more nuditi gospodarstvu potrebnih sredstev, bi bila njena dolžnost delovati v tej smeri, da se inozemskemu kapitalu olajša ekonomsko sodelovanje v naši državi, ker je jasno, da mi v deželi nimamo niti iz daleka zadostnih sredstev za izkoriščanje velikega bogastva naše zemlje, ki na ta način leži pusto in neizkoriščeno na veliko škodo naše države. Devizna politika pristojnih faktorjev pa je ravno nasprotna od tega, kar bi morala biti. Inozemskemu kapitalu se delajo največje težkoče. Dopusča se mu sicer dotok v državo, toda ko pride do tega, da trga inostranski kapital sadove svojega sodelovanja, tedaj se mu delajo največje neprilike. Brez posebnega dovoljenja generalnega inšpektorata ministrstva financ se inozemstvu ne smejo plačati niti obresti na vložene glavnice, niti ne glavica sama. Razumljivo je zato, da ta okolnost mora vsakega inozemca plašiti in odvračati od vlaganja njegovega kapitala v naša podjetja.

Treba je torej v tem pogledu malo več širokogrudnosti. Treba je omogočiti inozemskemu kapitalu prostost gibanja, pa bodo prilike krenile kmalu na boljše, ker se bodo na tak način dobila potrebna denarna sredstva, kar bo vsekakor doprineslo svoj del k znižanju obrestne mere.

F. P.

K otvoritvi Panonske železnice.

Bralcem »Trg. lista« so iz prejšnjih poročil znane podrobnosti o otvoritvi nove železniške proge Ormož—Murska Sobota, znani so jim tudi zgodovinski podatki glede gradnje same. Omenjeno bodi le, da bi bil cel otvoritveni akt napravil še slovesnejši vtis, ako bi se bilo to zgodilo v primernejšem letnem času in bi bila omogočena na prostem prireditvah dveh velikih narodnih slavi: v Ljutomeru za celo Prlekijo in v Murski Soboti za celo Prekmurje. Tako pa se je morala slavnost omejiti na sprejemne pozdrave na posameznih postajah in na le za gotovo število vabljenih gostov omejeni banket v Ljutomeru popoldne po povratku iz Murske Sobotice. Vsem udeležencem otvoritvenega vlaka nepozaben ostane kratek, toda tem

iskrenejši sprejem in pogostitev velikega rodoljuba Slovenskih goric g. Lovra Petovarja v Ivanjkovcih v domovini Stanka Vraza.

Bolj kot cela otvoritvena slavnost pa nas mora zanimati dejstvo, da je bila na ta dan Slovenija zvezana z našim Prekmurjem, ki je bilo dosedaj ločeno od nas po Muri, in da se je s tem obenem zvezalo po svojih glasovitih vinskih pridelkih širom znano središče Slovenskih goric — takozvano »kraljestvo« Prlekije z dosedaj od nas ločenega Prekmurja in se je Slovenskim goricam in Murskemu polju odprla pot v bližnji in daljnji svet. Imamo proge, ki so za širšo javnost važne samo radi osebnih prometnih zvez. Če v slučaju te nove proge ne bi bilo nič drugega, bi bilo že to dejstvo

To so glavni vzroki, radi katerih se obrestna mera bančnih zavodov drži neprestano na današnji višini, eventualno od dneva do dneva še bolj raste. Pri tem je treba reforme, treba je olajšanja, ker more samo to pomagati gospodarstvu in dovesti do normalnih prilik. Vsako drugo iskanje izhoda je že v naprej brezupno. Zahtevati, da se s prisilnimi sredstvi, t. j. bodisi z uvedbo maksimiranja obrestne mere, bodisi z moratorijem doseže znižanje obrestne mere, bi pomenilo najnesrečnejšo in najnevarnejšo pot, ki bi se mogla izbrati. Kajti predvsem je popolnoma nemogoče znižati današnje obrestno mero, ki ni postavljena vsled samovolje bank, temveč radi sile in pod pritiskom razmer. To zahtevati od denarnih zavodov bi značilo zahtevati od njih, da delajo z učinkovito izgubo. Z moratorijem se tudi ne bi moglo ničesar pomagati marveč nasprotno še več bi se škodovalo, ker sama misel uvedbe moratorija, ako bi se zaznala, bi uničila gotovo še ono malo kredita, ki ga danes uživamo v inozemstvu ter za nedogledno bodočnost popolnoma onemogočila pritok inozemskega kapitala v našo državo. Brez tega pa ni možnosti za razvoj našega gospodarstva in za njegovo prosperiranje v onem času in meri, kakor nam je potrebno.

Dve novi koristni knjigi.

Pri Hrvatskem štamparskem zavodu v Zagrebu sta izšli v lepi opremi v latinici dve novi knjigi znanega strokovnjaka v bančnih zadevah, Stanislava Kukle. Prva je: »Razvitak kreditne organizacije u Srbiji (Do svet-skog rata)«, druga pa: »Bankovni kamati i bankovni dužnici«. Obe knjigi se odlikujeta po prirobnosti, lahko razumljivem in jasnem slogu, v katerem pisatelj obravnava svoj predmet.

V prvi knjigi opisuje pisatelj pregledno in nazorno, kako se je razvijalo denarno gospodarstvo v Srbiji od njenega osvobođenja izpod turške vlade do svetovne vojne. Pisatelj omenja neugodne politične razmere, pod katerimi je takrat trpelo tudi gospodarstvo v Srbiji, odrezane od morja in od treh strani stisnjeni od sosedov, kateri s svojim zaostalim gospodarstvom niso mogli dati pobude za gospodarski napredek. Prebivalstvo revno, po večini nepismeno, je s 85% pripadalo kmetijskemu stanu. A tudi razmere kmetijstva so bile malo zadovoljive, zemlja razdrobljena na malenkostna posestva. Ko se je po odpravi turške oblasti nekdanji naradni davek zamenjal z davkom v denarju in ko so se z uvedbo avstrijskega državljan-skega zakonika večinoma zrušile tudi nekdanje zadruge, je postal sicer kmet politično svoboden, a postal je suženj raznih oderuhov. Ker ni bilo drugih zavodov za zemljiški kredit, so cerkvene in politične občine pomagale s svojimi skromnimi sredstvi, pozneje tudi uprava fondov, katere je ustanovila država. Koncem preteklega stoletja so se večinoma po madžarskem vzorcu začele ustanovljati banke, ki so pa po večini gledale samo na to, da so napravile čimvečje dobičke. Kmalu so se politične stranke polastile denarnih zavodov in iz strankarskih ozirov ustanovljale nove banke, na veliko škodo narodnega gospodarstva.

Knjiga opisuje tudi na kratko, s kakimi težavami se je osnovala in razvijala Narodna banka kraljevine Srbije. Denar je bil v Srbiji zelo redek in drag. Šele začetkom tekočega stoletja, ko se je Srbija po carinski vojni z Avstrijo naslonila na zapadne evropske države, je začel v državo prihajati tudi tuji kapital in to je blagodejno vplivalo tudi na obrestno mero kredita.

Knjiga mora zanimati vsakogar, ki se bavi z gospodarskimi vprašanji. Predvsem pa mora zanimati naše denarne zavode in naše politike. Le kdor natančno pozna zgodovino, kako se je denarno gospodarstvo razvilo v kraljevini Srbiji, bo prav razumel tudi naše današnje razmere na denarnem trgu. Pri čitanju knjige se nehoti vedno spominjamo na današnje raz-

mere na našem denarnem trgu, ker so zelo slične razmeram na denarnem trgu v Srbiji pred svetovno vojno.

Druga knjiga pa razpravlja o zelo aktualnem vprašanju današnjih bančnih obrestih in o današnjem razmerju dolžnikov proti bankam. Pisatelj graja nepredvidno in dostikrat tudi nepošteno postopanje naših bančnih zavodov, ki zahtevajo neopravičene in previsoke obresti in škodujejo na ta način ne samo narodnemu gospodarstvu, ampak tudi sebi. Mnogokrat se zgodi to brez hudobnega namena, zgolj po šabloni, ker se posnemajo tuji zgledi. Mnogoštevilni računi in razne tabele pojasnjujejo pisateljeva izvajanja.

Neprimerno postopanje naših bančnih zavodov mnogokrat najbolj obremenjujejo ravno tiste stranke, katere dajo bankam največ zaslužiti, in jih na ta način odvrača od bank. Postopanje marsikaterih banke naravnost sili njihove stranke, izkoristiti do skrajnosti dovoljeni bančni kredit,

potem pa banki obrniti hrbet. Obširno se bavi pisatelj z raznimi vrstami provizij, katere si dajo danes banke plačevati, in dokazuje, da so marsikateri vrste teh provizij ne samo pretirane, ampak škodljive tudi bančnemu zavodu samemu. Pisatelj graja, da banke svojim komitentom ne povedo jasno, koliko stane pri njih kredit. Provizije in razni stroški, katere si banke zaračunajo, niso nič drugega kakor obresti. Umestno bi torej bilo, da se z enim samim številom naprej navede mera vseh obrestih, da je komitent na jasnem, koliko ga kredit velja. A naši bančni zavodi ponujajo kredite po 8% do 12%, v resnici pa si zaračunijo na raznih provizijah in stroških toliko, da velja kredit pri njih po 40% do 60%. Pred svetovno vojno je bilo zakonito dopustno samo 12% obresti (to velja menda za Hrvatsko ali Srbijo, za Slovenijo to ne velja). Tej obrestni meri bi danes odgovarjale 20% obresti, ne pa 40% do 57%.

Pisatelj daje razna navodila, kako

se trgovci in industriji, ki iščejo kredita pri banki, varujejo pred škodo, ako jim banka, bodisi namenoma, bodisi brez namena, dostikrat samo pomotoma vračuni previsoke obresti. Knjigo naj bi si nabavil in jo vestno prečital vsak trgovec in industrijec, ki ima opraviti z bankami. Pa tudi vodstvom bančnih zavodov bo knjiga v marsikaterem oziru dobro služila, ker jim kaže pravo pot, kako je treba postopati, da si banka pridobi ugled in zaupanje, da ne uniči in ne odžene svojega komitenta, da pa kljub temu dobro uspeva.

Dr. R. Pipuš.

M. Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

V Novem Sadu se nahaja »Alba«, tovarna za brušenje stekla in za zrcala. V tvornici so zaposleni 4 strokovnjaki, 2 pomočnika in 2-3 delavci.

Na leto obdelajo okoli 8000 do 10.000 m² litega stekla. Surovine dobiva tovarna iz Češke. Dela se na motorni pogon z 4 in pol konjskimi silami, s strojem za brušenje in s kadmi za destilacijo vode. Izdeluje zrcala iz navadnega stekla (1-3 mm) in iz brušenega stekla (4-8 mm), dalje šipe za avtomobile, reflektorje v vsaki vrsti in v vsakem obsegu ter v splošnem vse vrste brušenega stekla.

V Novem Sadu se bavi z ročnim izdelovanjem stekla Kalman Kelner, ki zaposluje 3 delavce.

V Osijeku se nahaja tovarna zreal in brusilnica stekla Kopiste, Dubskega in Kristića. Izdelujejo ogledala vseh vrst in kažejo, da bi bili v položaju pokriti celokupni konzum naše države. Tovarna ima najmodernejši stroj in polstabilni parni stroj na 40 konjskih sil. Delavcev zaposluje 50.

V Zagrebu se nahaja prva jugoslovanska tovarna ogledal Gjura Hartla. Na leto izdela približno 3200 m² brušenega stekla. Uporablja tri stroje za brušenje in zaposluje tri delavce. Poleg te tovarne se je osnovala v Zagrebu delavnica »Snaga«, ki bruši steklo.

Med Solinom in Majdanom sta vzela gg. Blaičević in Altaros iz Splita v najem neki star mlin in ga preuredila za tovarno stekla. V obratu bodeta uporabljala 6 strojev na vodno moč. V hiši poleg mlina bodeta namestila delavnico zreal, ki bo imela pet lokalov po 8 m dolžine in 8 m širine, kjer bodeta namestila 6 ročnih strojev za izdelovanje malih ogledal. V tovarni bo zaposlenih 6 delavcev z Dunaja in 20 delavcev iz okolice Solina. Surovine bo tovarna dobivala z Českoslovaške.

V Mariboru obstoji »Kristal« družba z o. z., tovarna zreal in brušenega stekla. Uporablja 21 strojev za izdelovanje zreal in ostalega brušenega stekla. Pogon ima električen (15 konjskih sil). Za sedaj ima 35 delavcev, namerava pa zaposliti 50-60 delavcev. Tovarna je izdelala v dveh mesecih približno 100.000 raznih zrcal. Surovine dobiva iz Českoslovaške.

Vsi industriji se pritožujejo nad občutno inozemsko konkurenco.

Brušenje stekla in izdelovanje zrcal je lepa industrija, ki popolnoma osnovno industrijo: topljenje stekla in ki zaposluje precejšnje število delavcev. Ona omogočuje industriji pohištva, da dobiva hitro in po želji ogledala, kar je velike koristi. Omogočila bo pa tudi industrijo fotografskih plošč, ki so tudi brušene.

Vsa ta industrija je v prvem početku in ji je treba preko početnih težav pomagati s carinsko zaščito.

(Dalje sledi.)

Pregled inozemskih telefonskih govorilnih pristojbin.

S 1. junijem t. l. se je znižala enakovrednot zlatega franka od 20 na 15 Din. S tem so se vse inozemske brzajavne in telefonske pristojbine znižale za četrtino. Da bo onim poštam, ki imajo pravico do mednarodnih telefonskih pogovorov, olajšano točno zaračunavanje pristojbin, je Direkcija pošte in brzojava v Ljubljani sestavila točen pregled inozemskih telefonskih govorilnih pristojbin. — Pre-

gled je sestavljen tako, da se ga bo lahko sproti izpopolnjevalo z eventualno novimi relacijami. — Vsebuje samo pristojbine za navadne pogovore in pozivnice, razume se, da znaša pristojbina za nujne pogovore in pozivnice trikrat toliko. — Za novinarske pogovore ostanejo v veljavi dosednji predpisi z edino spremembo, da se pristojbine sorazmerno z znižano enakovrednostjo franka znižajo.

Telefonski pogovori	Pristojbina za enoto v		Pristojbina za enoto v	
	zl. frankih	dinarjih	zl. frankih	dinarjih
Celje—Wien	2.50	37.50	1.—	15.—
Celje—Graz	2.—	30.—	1.—	15.—
Celje—Spielfeld	2.—	30.—	1.—	15.—
Celje—Trst	2.10	31.50	1.05	15.75
Celje—Gorica	2.10	31.50	1.05	15.75
Celje—Udine	2.40	36.—	1.20	18.—
Celje—Venezia	3.20	48.—	1.60	24.—
Celje—Fiume	1.80	24.—	0.80	12.—
Konjice—Graz	2.—	30.—	1.—	15.—
Konjice—Wien	2.50	37.50	1.—	15.—
Ljubljana—Praga	2.75	41.25	1.—	15.—
Ljubljana—Moravska Ostrova	2.75	41.25	1.—	15.—
Ljubljana—Brno	2.75	41.25	1.—	15.—
Ljubljana—Bratislava	2.75	41.25	1.—	15.—
Ljubljana—Wien	3.—	45.—	1.—	15.—
Ljubljana—Graz	2.50	37.50	1.—	15.—
Ljubljana—Spielfeld	2.50	37.50	1.—	15.—
Ljubljana—Reka	0.90	13.50	0.45	6.75
Ljubljana—Trst	1.40	21.—	0.70	10.50
Ljubljana—Gorica	1.40	21.—	0.70	10.50
Ljubljana—Udine	1.70	25.50	0.85	12.75
Ljubljana—Benetke	2.50	37.50	1.25	18.75
Ljutomer—Spielfeld	2.—	30.—	1.—	15.—
Ljutomer—Radkersburg	2.—	30.—	1.—	15.—
Bled—Trst	1.40	21.—	0.70	10.50
Bled—Gorica	1.40	21.—	0.70	10.50
Bled—Udine	1.70	25.50	0.85	12.75
Bled—Fiume	0.90	13.50	0.45	6.75
Bled—Wien	3.—	45.—	1.—	15.—
Bled—Graz	2.50	37.50	1.—	15.—
Bled—Praga	2.75	41.25	1.—	15.—
Maribor—Wien	2.50	37.50	1.—	15.—
Maribor—Wr. Neustadt	2.50	37.50	1.—	15.—
Maribor—Graz	2.—	30.—	1.—	15.—
Maribor—Leibnitz	2.—	30.—	1.—	15.—
Maribor—Spielfeld	2.—	30.—	1.—	15.—
Maribor—Radkersburg	2.—	30.—	1.—	15.—
Ptuj—Wien	2.50	37.50	1.—	15.—
Ptuj—Graz	2.—	30.—	1.—	15.—
Ptuj—Spielfeld	2.—	30.—	1.—	15.—
Rog. Slatina—Wien	2.50	37.50	1.—	15.—
Rog. Slatina—Graz	2.—	30.—	1.—	15.—
Slov. Bistrica—Wien	2.50	37.50	1.—	15.—
Slov. Bistrica—Graz	2.—	30.—	1.—	15.—
Slov. Bistrica—Radkersburg	2.—	30.—	1.—	15.—
Kranj—Graz	2.50	37.50	1.—	15.—
Kranj—Spielfeld	2.50	37.50	1.—	15.—
Kranj—Leibnitz	2.50	37.50	1.—	15.—
Sv. Jurij ob j. ž.—Wien	2.50	37.50	1.—	15.—
Sv. Jurij ob j. ž.—Graz	2.—	30.—	1.—	15.—
Sv. Jurij ob j. ž.—Leibnitz	2.—	30.—	1.—	15.—
Sv. Jurij ob j. ž.—Spielfeld	2.—	30.—	1.—	15.—
Vrhnika—Wien	3.—	45.—	1.—	15.—
Zidani most—Wien	2.50	37.50	1.—	15.—
Zidani most—Graz	2.—	30.—	1.—	15.—
Pragersko—Radkersburg	2.—	30.—	1.—	15.—
Gornja Radgona—Radkersburg	2.—	30.—	1.—	15.—
Slatina—Radenci—Radkersburg	2.—	30.—	1.—	15.—
Križevci pri Ljutomeru—Radkersburg	2.—	30.—	1.—	15.—
Murska Sobota—Radkersburg	2.—	30.—	1.—	15.—
Lesce—Trst	1.50	22.50	0.75	11.25
Lesce—Gorica	1.50	22.50	0.75	11.25

Trgovski koledar za leto 1925 je izšel.

Naroča se pri Slov. trg. društvu »Merkur« v Ljubljani, Gradišče št. 17/I.

Cena s poštnino Din 20.—

Trgovina.

Pomanjkanje soli v Sloveniji. Iz vseh krajev Slovenije prihajajo pritožbe, da primanjkuje soli; osobito se poudarja, da so vasi, bolj oddaljeni trgi, skoro popolnoma brez soli. Trdi se, da imajo državne solarne in monopolne uprave prazna skladišča, tako, da ni mogoče dobiti od njih potrebnih količin. Ne samo, da primanjkuje na deželi soli za običajno kuhinjsko uporabo, kar je že itak težko, so ljudje, osobito sedaj, zbog pomanjkanja soli v težavah, ker jo potrebujejo za spravljanje zelja in za vkladanje mesa. Sicer nismo mogli ugotoviti, ali so državne solarne res brez potrebnih zalog, vendar menimo, da se takih pritožb, najsi izvirajo radi prometnih težkoč ali iz katerih si že koli vzrokov, ne bi smelo slišati in je naloga naše monopolne uprave, da tem nedostatom takoj odpomore!

Konkurzi v Italiji. — Število konkurzov v Italiji se je v zadnjih štirih letih jako pomnožilo. Dočim jih je bilo v prvih osmih mesecih l. 1920. prijavljenih le 406, l. 1921. le 996, l. 1922. 2182, leta 1923. 3553, jih je bilo v prvih osmih mesecih l. 1923. prijavljenih že 4967.

Avstro-češka trgovinska pogodba podpisana. Dne 27. t. m. je bila na Dunaju na svečan način podpisana trgovinska pogodba med Avstrijo in Češko-slovaško. Za Češko-slovaško sta pogodbo podpisala dunajski poslanik češko-slovaške republike dr. Krofta in delegat sekcijki načelnik Dvořáček.

Nemška trgovinska delavnost v inozemstvu. Pred dnevi se je vršil v Berlinu kongres nemških trgovskih zbornic v inozemstvu, ki je pokazal, da so Nemci zelo aktivni pri zopetnem osvajanju svojih izgubljenih trgovskih pozicij v inozemstvu. Nemci razpolagajo že danes z več nego 26 trg. ustanovami v inozemstvu, od katerih so najvažnejše: 1. Nemška trgovska zbornica v Švici, osnovana leta 1912 v Zenevi, ki je bila prenešana za čas vojne v Zürich, 350 zavodov ali društev iz Švice in 700 iz Nemčije je v zvezi s to nemško trgovsko zbornico. 2. Nemška trg. zbornica v Španiji s sedežem v Barceloni. Tej zbornici se je posrečilo, da je dosegla pri španski vladi ukinitve valutne takse za nemške produkte, ki se uvažajo v Španijo. 3. Trg. zbornica v Budimpešti. 4. Nemško-italijanska trgovska zbornica v Milanu, ki ima včlanjenih 500 zavodov, med temi mnogo italijanskih trgovskih zbornic. 5. Nemška gospodarska zbornica na Dunaju. 6. Nemška trgovska germano-ameriška zbornica v New Yorku. V Južni Ameriki imajo Nemci trgovske zbornice v Buenos Airesu, Valparaisu, Montevideu, Rio de Janeiru in Limi. Ravno tako imajo Nemci svoja zastopništva v Mehiki, Haiti in Havani. Na Kitajskem imajo Nemci svoje Trgovske zbornice v Tien-Tsinu, Sangaju, Cantonu, Hongkaru, Tsimufu itd. Že iz tega izhaja, da so Nemci razvili zelo živahno aktivnost za vzpostavitev trgovskih zvez v inozemstvu in da bodo v kratkem času postali zopet najnevarnejši tekmeči Anglije in Zedinjenih držav.

Industrija.

Letni občni zbor pivovarne Vajfert v Beogradu. Pretekli teden se je vršil letni občni zbor pivovarne Vajfert v Beogradu. Čisti dobiček pivovarne je znašal v preteklem letu 4 in pol milijone dinarjev. Na vsako delnico odpade dividenda v iznosu 200 Din.

Vzpostavitev avtomobilne tovarne Laurent & Klement. Kakor smo tudi v našem listu poročali, je postala pred meseci velika, svetovnoznana tovarna avtomobilov tvrdke Laurent & Klement v Mladi Boleslavi žrtev velikanskega požara. Za restavracijo in adaptacijo velike tovarne so se nabavili novi stroji v Ameriki. Popravila napredujejo zelo dobro in upati je, da bo tovarna že začela s polnim obratom v začetku decembra.

Prva tovarna svile v Romuniji. V Bukarešti se je te dni otvorila prva romunska tovarna svile, ki zaposluje v celem 85 delavcev. Tovarna je filijala znane češko-slovaške tovarne »S. Trebič & sine«.

Denarstvo.

Kovanje drobiža. Na podlagi sklepa ministrskega sveta bo razpisana za kovanje drobiža dražba. Kovalo se bo 50 milijonov kosov po pol dinarja, 75 milijonov kosov po 1 dinar ter 50 milijonov kosov po dva dinarja. Skupno za 200 milijonov dinarjev. Kovinska zmes, iz katere se bo koval drobiž, mora vsebovati 25 odstotkov čistega niklja ter 75 odstotkov čistega bakra. Pogoji bodo objavljeni v »Službenih Novinah«. Ponudbe bo sprejemal od 1. do 15. decembra t. l. generalni inspektorat ministrstva financ. Prvenstvo bodo imele one firme, ki bodo nudile najboljše plačilne pogoje.

Uradni kurzi. — Za mesec december t. l. so določeni za preračunavanje vrednosti v tuji valuti na dinarje v takšnih in sodnih zadevah nastopni kurzi: 1 napoleon = 266 Din, 1 turška lira = 288 Din, 1 angl. funt = 320 Din; 1 dolar = 69 Din, 100 franc. frankov = 365 Dinarjev, 100 švicarskih frankov = 1330 Din, 100 ital. lir = 299 Din, 100 belg. frankov = 332 Din, 100 hol. forintov = 2775 Din, 100 čeh. kron = 206 Din, 1 milijon avstr. kron = 972 Din, 1 milj. madž. kron = 925 Din; 100 rum. lej = 36 Din; 100 danskih kron = 1210 Din, 100 šved. kron = 1850 Din, 100 norv. kron = 1010 Din, 100 pezet = 940 Din; 1 zlata nemška marka = 16.45 Din, 100 drahem = 123 Din, 1 poljski zlat = 14 Din.

Davki in takse.

Pačasnost davčne oblasti v Ljubljani. — Od dveh trgovcev z živino nam je došla pritožba, da jima je davčno oblastvo v Ljubljani predpisalo milijonski davek, dasi nista niti stanovala v Ljubljani, niti imela v Ljubljani kakega obratovišča. Na njuno pritožbo je višje oblastvo predpisal davek sicer razveljavilo, dobivata pa kljub temu opomine, naj plačata davek, kateri se jim je itak po krivici predpisal. Davčno oblastvo že več nego leto dni zbira podatke, ki bi naj utemeljevali davčno dolžnost in je pred več meseci obema sporočilo pomisleke, s katerimi se je hotelo dokazati, da se jima je davek odmeril na podlagi zakona. Od takrat že več mesecev ni nobenega glasu, razen že omenjenih, prijaznih opominov davčnega urada, ki jih terja še vedno po starem, že razveljavljenem predpisu. — Ves dopis, ki sta nam ga omenjena poslala priobčujemo le v ekscerptu, upamo pa, da že ekscerpt vsebuje podatke, ki bo do omogočali finančni delegaciji, da napravi red in zadevo definitivno reši.

TRBOVELJSKI PREMAG, DRVA, KOKS, ANGLEŠKI PREMAG, ŠLEZIJSKE BRIKETE dobavlja
„ILIRIJA“, Ljubljana
KRALJA PETRA TRG 8. Telef. 220.
 ➡ Plačilo tudi na obroke! ➡

Promet.

Transportne omejitve (veljavne od 17. novembra 1924). Dir. drž. žel. Zagreb: 1. Za postajo Zagreb Sava loko in Zagreb gl. k. veljajo kot stalna transportna omejitve določbe »Propisnika za upravljanje«, točka C. (Izjem: Pošiljke premoga na naslov Ljudevit Weiss, Zagreb gl. k. iz postaj Zagorje, Trbovlje, Hrastnik in Rajhenburg. Na postaji Zagreb gl. k. se carini prtljaga, brzopokvaljiva, ekspresna in brzovozna roba, kakor: sveže sadje, zelenjava, žive cvetlice, riže, kvas, novine itd. Ostala carinska roba se carini na postaji Zagreb Sava.) 2. Sprejemanje in odprema pošiljk sladkorne repe za sladkorno tovarno na postaji Beli Manastir se do nadaljnjega ukine. Medpotne pošiljke zadržite in stavite na razpolago pošiljateljem. 3. Carinskemu oddelku na postaji Beli Manastir nakazuje vse pošiljke, ki so namenjene za izvoz v Madžarsko preko tega prehoda. Direkcija državnih železnic Subotica: 4. Sprejemanje in odprema vsakovrstne robe za Rumunijo preko prehoda Velika Kikinda trz. Džombolj je še vedno ukinjeno. (Izjema: Tranzitne pošiljke, ki dospejo iz inozemstva. Odprava potnikov in prtljago je upotiti na carinjenje v Veliko Kikindo.) 5. Proga Džombolj—Julijin Majur ekskl. in proga Džombolj—Pustinja, izvemši postajo Klarija, nadalje postaje Veliki Zam, Jam, Džombolj in Novi Džombolj so prešle v posest rumunskih železnic. Za

te relacije se transportne omejitve odlej ne bodo več objavljale. Avstrija: 6. Ponovna predaja pošiljk brez pretovarjanja na postaji Rosenbach je prepovedana. (Izjema: Žive živali).

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev v Ljubljani objavlja, naknadno k že v zadnjem listu objavljeni notici, da smejo biti trgovine tudi v nedeljo pred sv. Miklavžem in nedeljo pred Božičem dopolndne odprte.

Gremij trgovcev v Ribnici. Na poziv srezkega poglavarja v Kočevju, da se v teku 14 dni izjavi v smislu § 2. uredb o odpiranju in zapiranju trgovin (Naredba št. 312 Ur. list št. 98-1924), je gremij izjavil, da se je pri seji dne 7. t. m. sklenilo, da naj bi bile vse trgovine gremijalnega okoliša v poletnem času, t. j. od 1. majnika do 30. septembra, odprte od 6. do 12. in od 19. ure in v zimskem času, od 1. oktobra do 30. aprila, pa od 7. do 12. in od 13. do 18. ure. Ob nedeljah in praznikih naj bodo trgovine od 7. do 12. ure odprte, popoldne pa zaprte. Prazniki, ob katerih naj bodo trgovine cel dan zaprte, naj bodo tudi v bodoče: Velika noč in Velikonočni ponedeljek, Binkošti in Binkoštni ponedeljek ter Božič in sv. Stefana dan; Novo leto, Sv. Trije kralji, praznik sv. Jožeta, praznik Vseh svetnikov. Nadalje naj bodo trgovine zaprte ob državnih praznikih, t. j. na Vidov dan 28. junija in 1. ter 17. decembra.

Trgovski register.

Vpisale so se nastopne firme: Franco-Slavia, avtokomisijska trgovina, družba z o. z., Ljubljana; M. Gregovič & Co., komisija in zastopstvo Ljubljana; Prometno društvo Rosenberg in drugovi, podružnica v Ljubljani, trgovina s tekstilnim blagom, Ljubljana; Tovarna za preproge, družba z o. z., Maribor; Franc Hrovat & Komp., javna trgovska družba »Smreka« v Vavti vasi št. 17.

Izbrisala se je Mali & Jeseh, trgovina z vinom, Ljubljana.

Razno.

Kvarni vplivi zadnjega povišanja železniške tarife na gospodarske prilike. — Z zadnjim povišanjem tarife je nastalo med posameznimi tarifnimi razredi znatno nesoglasje vsled tega, ker se je en del odstotno neenako povišal, en del pa sploh ni bil zvišan. Vsled ponovnih akcij gospodarskih korporacij, med katerimi se osobito intenzivno zanima za tarifsko vprašanje ljubljanska trgovska in obrtniška zbornica, železniška uprava izčrpno proučava sedanji položaj, da v novi tarifi odstrani vse trdote in neenakomernosti. Nekatere konkretne predloge je tudi že upoštevala. Tako je sirovo železo vseh vrst deklasificirano iz razreda B v razred C, istotako tudi staro železo. Nekatere solne kisline iz tovarne Hrastnik so deklasificirane iz razreda A v razred B, sirove kosti iz razreda B v razred C, kožni odpadki iz razreda B v razred C, mineralna voda iz razreda II. v razred B. Ostale konkretne predloge železniška uprava še proučava.

Ljubljanska borza za blago in vrednote v ponedeljek, dne 1. decembra, na državni praznik ne posluje. Prihodnji redni borzni sestanek se bo vršil v torek, dne 2. decembra t. l.

Delavni čas. — Te dni se je trgovska zbornica v Beogradu bavila med drugimi tudi z ureditvijo časa za odpiranje in zapiranje trgovin in sklenila predlagati ministrstvu za socialno politiko, da se delovni čas določi posebej za letno, in posebej za zimsko sezono. Letna sezona naj bi obsegala čas od 1. aprila do 1. oktobra, zimska sezona pa ostale mesece. V letni sezoni naj bi bile trgovine odprte od 7. do 12. in od 14. do 18. ure, v zimski pa od 8. do 12. in od 14. do 19. ure.

Jubilej mariborskega obrtnika. Dne 29. novembra slavi 70 letnico svojega življenja znani mariborski obrtnik gosp. Ivan Pelikan, lastnik slaščičarne in hišni posestnik.

Konferenca sladkornih tovarn. 21. t. m. se je vršila v trgovskem ministrstvu konferenca zastopnikov sladkorne industrije v navzočnosti trgovskega ministra dr. Grisogona in sekcijskega šefa bančnega oddelka v trgovskem ministrstvu dr. Radosavljeviča. Zastopniki sladkor-

ne industrije so razložili trgovskemu ministru svoje stališče glede kartela, ki je bil ustanovljen v zaščito sladkornih tovarn. Sladkorne tovarne se nahajajo namreč v težkem položaju, dasiravno je sladkorna industrija v zadnjem času precej napredovala. Zastopniki sladkorne industrije so poudarjali, da zadostuje za domač konzum 7000 vagonov sladkorja, dočim se ostalih 6000 vagonov lahko izvozi. Po njihovem mnenju je ustanovitev kartela neobhodno potrebna. Trgovski minister dr. Grisogono za enkrat v zadevi ni podal nikakega mnenja. Te dni se bo posvetoval s finančnim in justičnim ministrom, nakar bo izdal odločitev glede ustanovitve sladkornega kartela.

Cena za volno na trgu v Skoplju. Na tržišču v Skoplju notira bela jančja volna 38 Din, a črna 30 Din.

Uvoz krompirja v Švico. Iz 20. oktobra t. l. do 30. aprila 1925 je v Švici veljavna uredba o znižani uvozni carini za krompir, kateri se uvažuje v Švico, to je: carina, predvidena v carinski postavki št. 45, se za to razdobje reducira od 2 na 1 švicarski frank za 100 kg.

Nacionalni paviljon na dunajskem vzorčnem velesejmu. Uprava dunajskega vzorčnega velesejma je sklenila, dovoliti zidavo posebnih, tako zvanih »nacionalnih« paviljonov, v katerih bi se izložili vsi produkti dotične države. Paviljoni bi bili v bližini Rotunde. Za vsak paviljon je odrejeno največ 300 kvadratnih metrov. Tozadevni interesi naj se obrnejo na upravo dunajskega vzorčnega velesejma, Dunaj, Museumstrasse 1.

Delavske plače po posameznih državah. Delavci so v raznih državah, sorazmerno z gospodarskim, socialnim in kulturnim nivojem te države tudi različno plačani. Cim večje je splošno blagostanje dotične države, na čim višji stopnji stoji njen gospodarski razvoj, tem večji so prejemki posameznega delavca. Izvestja mednarodnega urada dela priobčujemo v svoji zadnji številki pregledno tabelo delavskih plač v nekaterih važnejših državah s posebnim ozirom na stanje v glavnih mestih. Za podlago primerjanja so vzete delavske plače v Londonu. Prejemki londonskih delavcev so označeni s številom 100. To pa ne pomeni, da dobivajo delavci v Londonu 100 šilingov, temveč predstavlja število 100 odstotkov povprečne plače londonskega delavca. Primerjanje londonskih delavskih plač se vrši potem na ta način, da se izračuna, koliko odstotkov delavskih plač znašajo povprečne plače delavcev po drugih državah. Na podlagi tega računa se dobiva sledeče število: 1. London 100; 2. Zedinjene države 214; 3. Kanada 173; 4. Nizozemsko 89; 5. Švedska in Norveška 81—72; 6. Pariz in Bruselj 73—64; 7. Praga 56; 8. Dunaj 47; 9. Madrid 57; 10. Rim 46; 11. Lizbona 32. Med naštetimi državami plačajo najbolj svoje delavce Zedinjene države, v katerih znašajo delavske plače nad dvakrat toliko nego v Londonu, in v Kanadi, kjer znašajo delavske plače nad poldrugokrat več nego v Londonu. Vse druge države zaostajajo daleč za Anglijo. Žal, da ne najdemo tudi ne v tej tabeli podatkov za Jugoslavijo.

Reforma dohodnine v Nemčiji. — Na konferenci finančnih ministrov posameznih držav v Nemčiji se je sklenilo, da se pri dohodnini znesek davka prostega zaslužka, ki je znašal sedaj mesečno 50 zlatih mark, zviša na 60 mark. Davčni zneski do 80 fenigov se v bodoče ne bodo več pobirali. Pri nižjih dohodkih je razbremenitev zamišljena tako, da bo oetel pri neoženjenih neobdačen letni dohodek 875 mark. Ta davka prosti znesek se zviša pri oženjenih brez otrok na 889 mark, pri oženjenih z enim otrokom na 906, z dvema otrokoma na 929 mark. Davčni minimum se pri večjem številu otrok nadalje stopnjuje in doseže pri oženjenih, ki imajo osem otrok, 2000 mark. Predplačila trgovcev, obrtnikov in poljedelcev na dohodnino se iz 1. decembra t. l. znižajo za 25%.

Italijansko-ruski trgovski odnošaji. Na iniciativo trgovske zbornice v Milanu se je osnoval pod imenom »Istituto Economico Italiano per la Russia« zavod za pospeševanje in poglobitev trgovinskih odnošajev med Italijo in Rusijo.

Žurnalistika na Češko-slovaškem. Leta 1515 je izšel prvi češki list kot skromen tednik današnjega češko-slovaškega časopisja. Koncem stoletja je imel češki

KUPUJMO IN PODPIRAJMO
 investro
Kolinsko cikorijo
 domači izdelek.

narod prvi periodični časopis. Tridesetletna vojna je vstavila vse časnikarsko delovanje. V osemnajstem stoletju so izšle »Pražske Noviny«, ki so postale leta 1848 javen organ in izhajajo potem pod imenom »Československa Republika«. V letu 1848 ustanovljeni časopisi so duša narodnega probujenja, posebno še »Národní Noviny«, kjer je postal Karel Havlíček novinár v današnjem pomenu besede in je priznan še dandanes kot najboljši češki novinar. Tekom svetovne vojne so bili vsi časopisi, ki so pripadali raznim češkim radikalnim strankam, ustavljeni. Z osvoboditvijo je število listov precej naraslo v Pragi, kakor tudi na deželi. Mnogo dnevnikov z dvemi izdajami, katerih posebno večerne so zelo razširjene v ljudskih masah. Napredovanje češkega tiska naj označijo naslednje številke: v letu 1864 imamo 64 čeških časopisov; v letu 1921 imamo pa 521. V ostalem pa izhaja v Ameriki 138 čeških listov in 10 v Nemški Avstriji. Leta 1922 so nastali 589 nemških, 96 madžarskih, 22 rusinskih in ruskih in 10 poljskih časopisov v celi republiki. Dnevnikov ima Českoslovaška republika 131 in sicer 29 v Pragi, 5 v Plzni, 13 v Brnu, 7 v Olomucu, 11 v Moravski Ostravi in 6 v Košicah.

Brezposelnost v Angliji pojema. Dne 17. t. m. je bilo v Angliji po uradni statistiki 1.209.000 brezposelnih in sicer 9000 manj, kakor prejšnji teden.

Razstava v Wembleyu se bo leta 1925 zopet otvorila. Vseangleška razstava v Wembleyu, ki je prinesla veliko finančno izgubo, bi se morala za vedno zapreti tekom t. m. Tako je vlada Nove Zelandije že dala ukaz, naj se paviljon »Nova Zelandija« razdere. Deloma je bil ukaz že tudi izvršen. V zadnjem času pa je nastala velika propaganda proti definitivni zatvoritvi. Propagando podpirajo predvsem razstavljalci. Za novo otvoritev, ki bi se naj izvršila že spomladi, se je javilo že veliko novih razstavljalcev. Londonska vlada se nikakor ne protivi zopetni otvoritvi, le stališče dominionov in kolonij ni še popolnoma znano, vendar pa je že gotovo, da bodo privolile k otvoritvi Kanada, Južna Afrika, Nova Zelandija in bržkone tudi Avstralija.

Književnost.

Prinudna nagoda izvan stečaja. Ekonomski revija »Bankarstvo« štampala je do sada o tome predmetu interesantne rasprave iz pera dra. Iva Politea, dra. Huga Werka i dra. Vidana O. Blagojevića. Sada je izašla najnovija, aktualna studija dra. Radivoja Waltera, jednoga od najboljih hrvatskih pravika, pod naslovom »Prinudna nagoda izvan stečaja de lege lata i de lege ferenda«. — Cena knjige je 25 Din; dobiva se pri Administraciji »Bankarstva« v Zagrebu, Marovska 30.

Honorarne odredbe za sve tehničke radove inženjera, arhitekta i geometara, katere imajo po sklepu letošnje glavne skupščine Udruženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitekta v Novem Sadu veljavnost za celo Jugoslavijo, so izšle na 38 straneh v priročni izdaji v srbo-hrvatskem jeziku ter so v zalogi in se dobe pri Udruženju jugoslovenskih inženjerjev in arhitekta — Sekciji Ljubljana, Turjaški trg 1. Cena 40 Din. Pošilja se tudi po pošti ali po povzetju. Honorarne odredbe obsegajo 4 poglavja: I. Splošni del. II. Časovni cenovnik. III. Povračila stroškov in odškodnine. IV. Okvirni cenovnik. Honorarne odredbe obravnavajo vse inženjerske stroke in sicer: 1. gradbenih inženjerjev; 2. arhitektov; 3. strojnih inženjerjev; 4. elektrotehniških inženjerjev; 5. inženjerjev za ladjedelstvo in ladijske stroke; 6. inženjerjev za kulturno tehniko; 7. rudarskih in plavžarskih inženjerjev; 8. gozdarskih inženjerjev; 9. inženjerjev za tehniško kemijo; 10. geometrov. Honorarne odredbe so neobhodno potrebne vsem inženjerjem, arhitektom, geometrom, izvedencem, podjetjem in gradbenim gospodarjem. Služile bodo tudi vsem gospodarskim korporacijam, oblastvom in sodiščem. Z unifikacijo honorarnih odredb za celo kraljevino so storili jugoslovanski inženjerji važen in pomemben korak naprej h konsolidaciji naših gospodarskih razmer. Nakup tega temeljitega in važnega strokovnega dela toplo priporočamo.

Nove slikanice za otroke. — Knjigarna V. Weigl v Mariboru založi več vrst knjig

s slikami za otroke; izmed teh sta ravno kar izšli dve za preslikati in dve s pesmicami. Pesmi so sestavljene od znane pisateljice Ljudmile Poljančeve. Ker so knjige zelo lepo izdelane in izredno nizke cene, bo povpraševanje po teh gotovo zelo veliko. Zahtevajte po vseh knjigarnah te knjižice, ki bodo gotovo v

veselje našim malčkom za Miklavža in Božič. Opozarjamo obenem na današnji oglas.

Adresar za Slovenijo, najnovejšo izdaje se dobi v knjigarni »Sava« v Kranju proti predplačilu za 100 dinarjev ali po povzetju, kateremu se priračuni še poština.

Zlatorog

terpentinovo
milo,

ponujajte svojim odjemalcem in bodite prepričani, da jih bode dobro postregli!

Ljubljanska borza.

Dne 28. novembra 1924.

Blago. Les: Jesenovi plohi brez grč od 3 m dolž, od 30—110 mm debeline, Ia blago, fco meja, den. 1300; harstovi plohi, I. in II., 2.60 m, 53 mm, fco meja, 1 vag. den. 1250, bl. 1260, zaklj. 1250; Orehovali bouls, fco meja, den. 2000, bl. 2200; topol, plohi, 40, 50, 60, od 3 m dolž, III., fco meja, 1 vag., den. 550, bl. 600, zaklj. 550; bukova drva, 1 m, suha, fco meja, za 100 kg den. 31; bukovo ogelje, Ia, fco meja, den. 120. — Zito in poljski pridelki: Pšenica domača, fco Ljublj., den. 400; pšenica bačka, par. Ljubljana, bl. 450; kuruza nova, gar., fco Postojna trs. bl. 250; kuruza nova, februar-marec, fco Postojna trs. den. 255; ovčes bački, par. Ljubljana, bl. 345; laneno seme, fco Ljubljana, den. 700; otrobi sr. deb., fco gor. postaja, bl. 225. — Stročnice, sadje: Fižol ribničan, orig., fco Ljubljana, den. 430; fižol ribničan, očiščen, b/n, fco Postojna trs. bl. 525; fižol prepeličar, orig., fco Ljubljana, den. 500; fižol mandolon, orig., fco Ljubljana, den. 390; fižol mandolon, očiščen, b/n, fco Postojna trs., bl. 490; fižol rjavi, orig., fco Ljubljana, den. 410.

Vrednote. 7½% invest. pos. iz 1921 bl. 65½; loter. 2½% drž. renta za vojno škodo den. 125, bl. 135; Celjska pos. den. 210, bl. 211, zaklj. 210; Ljublj. kred. banka den. 220; Merk. banka, Kočevje den. 125; Prva hrv. štud., Zagreb den. 900; str. tov. in liv. den. 132, bl. 150; Trb. prem. dr. den. 470; Združ. pap. Vevče den. 120, bl. 120, zaklj. 120; »Split« den. 1650, bl. 1660; »Nihag«, Zagreb, bl. 64; 4½% kom. zad. Kr. dež. banke bl. 90.

Tržna poročila.

Mariborsko sejmsko poročilo (25. novembra). Prignalo se je 2 konja, 30 volov, 1 bik, 148 krav in 4 teleta; skupaj 185 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile, sledeče (za 1 kg žive teže): poldebela voli 13 Din; biki za klanje 10; plemenske krave 9.75 do 11; krave za klobasarje 7.50—8.50; molzne krave 8—11.25; breje krave 8 do 11.25; mlada živina 8.50—12.75; teleta 16.25 Din. — Mesne cene: volovsko meso I. 25—27.50, II. 22—24; meso bikov, krav in telic 20—21.50; telečje I. 27—30, II. 21—25; svinjsko meso, sveže 25—35 Din za kg.

Lesni trg (Maribor, 26. nov.). Velike množine stavbenega lesa III. vrste se izvažajo v Italijo, I. in II. vrste se pa uporablja manj in se težko spravi v denar. Italijanski lesni trgovci so v zadnjem času zelo povpraševali po »Madriera« italijan. dimenzij, kakor 95×195, 75×174, 75×155 mm v dolžini od 5, 5.50, in 6 metrov, katere imenujejo tudi »mezzole«. Cene lesu so pa sledeče: za hrastova debela od 40 cm naprej in od 2 m dolžine naprej, zacarinjena, prosta za izvoz pa 1100 Din oz. 88 švic. frankov

franko jugoslovanska meja ali pa 1480 dinarjev oz. 108 švic. frankov franko Buchs, Passau ali Salzburg. Hrastova debela od 30 cm naprej, dolžine 2 m naprej, franko jugoslov. meja, zacarinjeno in prosto za izvoz, po 960 Din ali 64 švic. frankov, franko Buchs, Passau ali Salzburg pa 1180 Din oz. 90 švic. frankov. Hrastova debela od 25, tudi 30 cm naprej, dolžine 2 m naprej, franko jugoslov. meja, zacarinjena in prosta za izvoz po 900 dinarjev ali 60 švic. frankov ali pa franko Buchs, Passau ali Salzburg po 1100 dinarjev ali 86 švic. frankov. Orehovali okrogli les od 300 cm naprej, dolžine od 2 m naprej franko jugoslov. meja, zacarinjen in prost za izvoz po 1650 Din ali 108 švic. frankov, franko Buchs, Passau ali Salzburg pa 1850 Din ali 130 švic. frankov. Javorov okrogli les novega seka od 25 cm naprej in dolžine od 2 m naprej, franko jugoslov. meja po 960 Din ali 68 švic. frankov, franko Buchs, Passau ali Salzburg po 1210 dinarjev ali 90 švic. frankov. Jesenov in lipov okrogli les, kakor javorov okrogli les, črešnjava debela kakor javorova debela. Beli gaberjev okrogli les od 25 cm naprej, dolžine od 2 m naprej, franko jugoslov. meja, zacarinjen in prost za izvoz po 800 Din ali 67 švic. frankov, franko Buchs, Passau ali Salzburg za 1210 Din ali 90 švic. frankov. Bukovi hlodi od 30 cm naprej, dolžine od 2 m naprej, franko jugoslov. meja, zacarinjeno in prosto za izvoz 600 Din ali 38 švic. frankov, franko Buchs, Passau ali Salzburg po 930 Din ali 58 švic. frankov.

Cene na tržaškem trgu. Dne 24. t. m. Oddaja na debelo za 100 kg. Česen L 800; rdeča pesa 50—100; korenje 40 do 50; kisljo zelje 140—170; karfiol 80 do 150; čebula 50—100; fižol 235; fige suhe 200—240; salata 60—350; limone 100 komadov 5.60—10; jabolka 50 do 300; orehi 400; krompir 50—70; hruške 90—180; slive suhe 630—650; paradizniki 140; kostanj 80; radič 60—400; radič (rdeči) 450—500; špinata 200 do 220; repa 20—25; pomaranče 100 komadov 10—20.

Dunajska produktivna borza je v sredo poslovala silno mrtvo. Prodano je bilo največ pšenice, deloma madžarske, deloma jugoslovenske provenijence. Cene so ostale neizpremenjene. Promet z ržjo je bil minimalen, ravnotako z ječmenom. Boljša je bila kupčija z moko in deloma tudi s krompirjem. Notirali so: Pšenica domača 4525—4575, madžarska 4850—4950, jugoslovenska 4700 do 4800 aK za kg; rž domača 4400—4500, madžarska 4475—4500, ječmen 5200 do 5900, krompir domač 2000—2100; orehi jugoslovenski 11.000—12.000, rumunski 14.000—16.000; pšenična moka, jugoslovenska 7000—7400, domača 7600—7700 avstr. kron.

Budimpeštanski žitni trg (26. nov.). Trgovina zelo slaba. Prodalo se je le nekaj pšenice po 470.000 mK. Rž je notirala 410.000 mK, prometa pa v njej ni bilo.

Dobava, prodaja.

Dobave. Ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani sprejema do 15. decembra t. l. ponudbe glede dobave raznega pohištva. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 16. decembra t. l. ponudbe glede dobave 120 ko-

madov ključavnic (žabic) s po 2 ključii. — Dne 20. decembra t. l. se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave mostovnega lesa (pragov); pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu glede dobave hrastovih pragov; pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave raznega papirja.

Dobave. Centralna mlekarna državnog dobra Belje v Belem Manastiru (Baranja) sprejema ponudbe glede dobave 600 kg pravega angleškega cina ter 100 do 150 kg kolonije. (Vpoštevati je 4.5 odst. takse, ki se odbije pri plačilu računa). — Ekonomsko odelenje direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do dne 15. decembra t. l. ponudbe za dobavo 39.000 komadov spon (S) za prage. (Vzorec tam na vpogled). — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 4. decembra t. l. v pisarni Stalne bolnice v Ljubljani glede dobave telečjega mesa, metel, krtač desk, žeblice, slamnatih predpražnikov, sidola, mila, sode, sukanca in kositra. Dne 9. decembra t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave hrastovega lesa, vijakov in žeblice. Dne 16. decembra t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave raznih potrebščin (steklen papir, smrkovo platno, lesno ogelje, razna žica, vijaki, razna pločevina, plombe, žeblice, žičniki itd.). Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 22. decembra t. l. ponudbe glede dobave žeblice za tračnice, glede dobave svetiljk za plin, glede dobave 200 komadov lopat in glede dobave ležišč iz bronca. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 22. decembra t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave 65.000 kg plinovega olja; pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznih desk; pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave železa za zavore; pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave špaga. Dne 23. decembra t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave bandaž za lokomotive.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Najboljši
šivni stroj
je edino le

Josip
Petelinc-a

znanka
Gritzner in Adler
za rodbino, obrt in industrijo
Ljubljana blizu Prešernovega spomenika
Pouk v vazonu brezplačen. Večletna garancija.
Delavnica za popravila
Na veliko Telef. n. 913 Na malo

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani
priporoča

špecerijsko
blago

raznovrstno žganje
moko in

deželne pridelke
raznovrstno

rudniško vodo

Lastna pražarna za
kavo in mlin za di-
šave z električnim
obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

AVTO

bencin, pnevmatika olje, masl, vsa
popravila in vožnja. Le prvovrstno
blago in delo po solidnih cenah nudi
Jugo-Avto, d. z o. z. v Ljubljani,

Josip Petelinc, Ljubljana Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) **ob vodi** Na malo!

Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, žepne robce, ščetke, sukanec, toaletno blago. Telefon 913

Zaloga klavirjev

in pianinov najboljših tovarn Bösendorfer, Ehrbar, Czapska, Höpfl, Schweighofer, Stingl i. t. d. — Tudi na obroke.

Jerica Hubad roj. Dolenc
LJUBLJANA, Hribarjeva ulica šte. 5.

Posluje po cel. Jugoslaviji

Ustanov. l. 1923. Delniška glavica znaša 3.000.000 Din v zlatu.

„JUGOSLAVIJA“

splošna zavarovalna družba.

Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani

sklepa: 1. požarna zavarovanja, 2. življenska zavarovanja, 3. nezgodna in jamstvena zavarovanja, 4. zavarovanja proti škodam vsled talinskega viroma, 5. transportna zavarovanja, 6. zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla. — Največji tu delujoči zavod. Družba je prevzela od „Oraške vzajemne zavarovalnice“ in od zavarovalnih društev „Fenijs“ (požarni oddelki) in „Franko-Hongroise“ ves njihov kupčijski obstoj v naši državi. — Najnižje tarife. Takošnje plačila škod. — Glasom naredbe ministrstva za vojno in morarico nadomeščajo police splošne zavar. družbe „JUGOSLAVIJE“ žensitvene kavicje za častnike.

Pisarna: Dunajska cesta 15.

Telefon 57.

Adresar

najnovejšo izdaje se dobi v

knjižarni
„**SAVA**“
v Kranju

proti predplačilu za 100 Din ali po povzetju, kateremu se priračuni še poštnina.

Priporoča se:

tovarna perila „TRIGLAV“

Ljubljana, Kolodvorska ulica 8

Nasproti hotela „ŠTRUKELJ“

se dobi v vseh
špecerijskih
prodajalnah.Pisarna: Ljubljana,
Gradišče 13.**Veležganjarna M. ROSNER & Co. nasl. VIKTOR MEDEN**
v Ljubljani

izdeluje najboljše

likerje,

rum,

konjak,

slivovko,

brinovec,

tropinovec.

Kupuje sadje za žganjekuho.

Telefon Interurban šte. 71.

Tvornica „SVETLIN“

priporoča svoje prvovrstne kemične izdelke, kakor

„**SVETLIN**“ la in „**MARICA**“ krema za čevlje„**SVETLIN**“ vazelinska masi za usnje„**SVETLIN**“ voščilo la, belo in rumeno

Pisarna in zaloga: LJUBLJANA, Vegova ulica št. 2

Popolnoma varno naložite denar v Ljubljansko posojilnicor. z. z. o. z., ki posluje v novopreurejenih prostorih
v Ljubljani, Mestni trg št. 6.

Hranilne vloge in vloge na tekoči račun obrestuje najugodnejše ter jih izplačuje takoj brez odpovedi. Večje vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. — Posojila daje le proti popolni varnosti proti vknjižbi na hiše in posestva ter proti poroštvo. Daje tudi TRGOVSKE KREDITE ter sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev.

TVRDKA

A. VOLK
LJUBLJANA

Veletrgovina žita in mlevskih izdelkov

priporoča iz svoje zaloge

vse vrste pšenične

moke najboljših

banaških

mlinov,

otrobe, koruzne

in ajdove izdelke, kašo,

ječmenj, nadalje pšenico,

koruzo, oves, fižol

in druge

poljske pridelke.

Telefon šte. 449.

Brzjavlj: VOLK.

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

Veletrgovina

KAROL HABER

Maribor

priporoča

kolonijalno robo,

južno sadje,

dišave, moko,

deželne pridelke.

Velepražarna kave
in mlini za dišave
z električnim obratom.

Brzjavlj: HABER, Maribor.

Telefon šte. 149 interurban.

Kovčeki Rekordza potovanje, z 1 ali 2 vlož-
koma, ploščati kovčeki, ladij-
ski kovčeki v vseh velikostih
v zalogi priIVAN KRAVOS, Maribor
Aleksandrova cesta 13.Kovčke za vzorce in potnike
se izgotovi po naročilu v lastni
torbarski delavnici.**„Žitarica“**veletrgovina z moko in dežel-
nimi pridelki

Maribor, Aleksandrova c. 32.

Nakup in izvoz vseh deželnih pridelkov, posebno
fižola, sadja, krompirja i. t. d.

Veletrgovina

kolonijalne in

špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga

sveže pražene

kave, mletih dišav

in rudninske vode

Točna

in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

Veletrgovina z železnino Pinter & Lenard
Maribor

Aleksandrova cesta 32-34.

Na debelo!

Na drobno!

Cene zmerne. — Postrežba točna!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopu)

Brzjavke: Kredit Ljubljana

Telefon šte. 40, 457, 548

Obrestovanja vlog, nakup in
prodaja vsakovrstnih vrednostnih
papierjev, deviz in valut, borzna na-
ročila, predjudi in krediti vsake
vrste, eskompt in inkaso menic ter
nakazila v tu- in inozemstvo, safe-
depositi itd. itd.

Čitajte in razširjajte „Trgovski list“.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

Dunajska c. 4 (v lastni stavbi)

Podružnice:

Maribor, Kamnik, Konjice,
Novo mesto, Ptuj, Rakek,
Slovenjgradec,
Sovenska Bistrica

KAPITAL in REZERVE Din 19.000.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavlj: Trgovska

Telefoni: 139, 145, 453

Ekspoziture:

Logatec,
Prevalje

VINOČET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

**: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz prístnega vina.**

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

PREMOG

iz slovenskih premogovnikov
vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijsko podjetja in razpečava na debelo

Inozemski premog in koks

vse vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briquete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 15, II. nadst.

MERAKL

barve, mastila, lake, klej, emajl,
klt in zjamčeno čisti firnež
najboljše vrste nudi

MEDIĆ - ZANKL DRUŽBA
SOM. KAV.

Ljubljana
centrala

Maribor
podružnica

Novi Sad
skladišče

Tvornice: Ljubljana - Medvode

Tvrdka

IVAN PERDAN

nasledniki
v Ljubljani.

Glavna zaloga Ciril
Metodovih vžigalic.

Veletrgovina špeci-
rijskega in kolonijal-
nega blaga na debelo
in na drobno po naj-
nižjih dnevnih cenah.

Zahtevajte cenike!

Ivan Jax & sin, Ljubljana
Gospodarska 2.

Priporoča svojo bogato zalogo:
Pisalnih strojev „ADLER“ in „URANIA“.

Sivalnih strojev
za rodbine in obrte.

Voznih koles:

Dillkopp, Styria, Orožno kolo (Waffenrad).
Ceniki zastoj in franka!

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

= Ljubljana =

Bohoričeva ulica 24

**Prvovrstne
dežne plašče
De - pla**

iz garantirano angleške gu-
mirane tkanine kakor tudi
nekaj čisto poceni vrst pla-
ščev izdeluje in dobavlja
Ivan ZUPANČIČ
v Celju

**Volna in trikotaža, galanterija
engros**

Gaspari & Faninger - Maribor

Priložnost
nakupa

Priložnost
nakupa

! Na drobno in debelo !

Vsled pomanjkanja pro-
storov razprodam pismen
papir v mapah in kasetah
kakor tudi druga razna Mi-
klavževa in božična da-
rila, po izdatno znižani ceni.
Oglejte si izložbe in cene!

S spoštovanjem

VILKO WEIXL
veletrgovina, Maribor

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

v Ljubljani.

STANJE VLOŽENEGA DENARJA preko 90 milijonov di-
narjev ali 360 milijonov kron.

SPREJEMA VLOGE na hranilne knjižice in tekoči račun
proti najugodnejšemu obrestovanju.

ZLASTI PLAČUJE za vloge proti dogovorjeni odpovedi v
tekočem računu najvišje mogoče obresti.

JAMSTVO za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa,
je večje kakor kjerkoli drugod, ker jamči za nje poleg
lastnega hranilničnega premoženja še

mesto Ljubljana

z vsem premoženjem in davčno močjo. Ravno radi tega
nalagajo pri njej tudi sodišča denar mladostnih,
župni uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v
naši hranilnici, ker je

denar popolnoma varen

Oglašajte v TRGOVSKEM LISTU!

Prva žebliarska in železobitna zadruga v Kropi in Kamni gorici

Pisma: Žebliarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Brzjavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnari 2.

Žebli za normalne in ozkoirne

železnice

Žebli za ladje, črni ali pocinkani

Žebli za zgradbe, les itd.

Žebli za čevlje

Spojke za odre in prage

Spojke za ladje in splave

Železne brane

Zobje za brane

Ključke za podobne, zid, cevi,

žlebove itd.

Vijaki z maticami

Podložne pločice

Malice

Zakovice za tenderje, kofle,

mostove, sode, pločevino,

kolesa itd.

Vijačni čepi - Verige

**Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in risbah najceneje.
Ilustrovani ceniki na razpolago.**